

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

TISKOVÁ ZPRÁVA

8. 11. 2012

Více najdete na www.nkp.cz a www.klementinum.cz <Pro novináře>

První betlém v českých zemích byl postaven v Klementinu před 450 lety

Praha, Klementinum:

Jubilejní vánoční výstava *České historické betlémy*, kterou Národní knihovna ČR pořádá ve spolupráci s Muzeem betlémů Karlštejn, je oslavou 450. výročí postavení prvního betlému v českých zemích. Nejčastěji zmiňovaným rokem, v němž byl prý první betlém v českých zemích postaven, je rok 1562. První české jesličky s jezulátkem nestály nikde jinde než v klementinském kostele sv. Klimenta.

„Spojení s Klementinem je nasnadě, protože velké zásluhy o počátky stavění betlémů v Čechách patří právě jezuitskému řádu, který se snažil přiblížit věřícím okolnosti Kristova narození a umožnit jim prožít vánoční mystérium,“ vysvětluje Irena Maňáková, ředitelka odboru komunikace Národní knihovny ČR. Ještě před tím, než se začaly stavět jesličky, se o Vánocích narození Krista inscenovalo, což je jedním z hlavních důvodů, proč se ve starých zápisech postavení prvního betlému špatně odlišuje od provozování vánočních her.

Základ expozice tvoří dřevěné betlémy z většiny touto tvorbou proslulých oblastí celé České republiky. **Chybět však nebudou ani malované papírové betlémy, bohatě zastoupeny jsou rovněž raritní kousky z neobvyklých materiálů jako například z cukru, chleba, vosku, hlíny, sádry, durolinu i dobové umělé hmoty.** Protože výroba scény Ježíškova narození zasáhla i do oborů, které s betlemářstvím zdánlivě nemají nic společného, bude na výstavě přiblíženo také cukrářství s důrazem na výrobu perníku. Nejstarší betlém pochází z 2. poloviny 18. století, z hlediska časového rozložení budou vystavena díla vyrobená od období baroka až po konec druhé světové války. *„Návštěvníky jistě upoutají dva mechanické betlémy, nebo největší exponát, který měří 110 cm na výšku a 220 cm na šířku. K nejmenším patří nesmírně křehké betlémy z cukru, které se musely dávat pod skleněný poklop, aby vydržely,“* láká na zajímavosti kurátorka výstavy Mgr. Romana Trešlová, ředitelka Muzea betlémů Karlštejn. *„Mně připadá nejzajímavější betlém z papírmaše, který vytvořil Karel Svolinský. Není to prvoplánově krásný betlém, ale je v něm velmi věrně zachycena drsná krása zimní krajiny,“* připojuje ještě svůj osobní tip.

Součástí expozice je také hra nazvaná *Co pro Vás znamená betlém?* inspirovaná 150 let starým vyznáním betlémáře, který na ústeckoorlické malované figurce zanechal své vysvětlení, proč betlémy maluje. Návštěvníci se tak mohou zamyslet nad svým vztahem k betlémům i k vánočním svátkům a zaznamenat svůj vlastní pohled na tuto tradici.

Výstavu bude možné navštívit 16. 11. 2012 – 6. 1. 2013 ve Výstavním sále Galerie Klementinum každý den včetně všech vánočních i novoročních svátků od 9.00 do 18.00 hod. Na Štědrý den bude otevřeno od 9.00 do 15.00 hod. Plné vstupné je 50 Kč, snížené vstupné pro děti do 15 let, studenty, seniory a ZTP je 30 Kč, děti do 5 let mají vstup zdarma. Pedagogický dozor doprovázející školní skupinu, děti do 5 let a držitelé průkazu ZTP/P mají vstup zdarma.

U příležitosti pořádání výstavy se bude v úterý 11. 12. od 17.00 hod. konat v Zasedacím sále NK ČR přednáška PhDr. Zity Suchánkové, ředitelky Středočeského muzea v Roztokách u Prahy, věnovaná tradici stavění betlémů na území Čech, Moravy i Slezska. Poučí posluchače o počátcích, rozšíření a zlidovění zvyku stavět betlémy, s důrazem na vznik betlémářských středisek se specifickým výtvarným projevem. Vstup na přednášku pro veřejnost je zdarma.

Irena Maňáková
Národní knihovna ČR